

A TANTÁRGY ADATLAPJA

ÖSSZEHASONLÍTÓ IRODALOM 2

Egyetemi tanév: 2027 – 2028

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Mesteri képzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	ÖSSZEHASONLÍTÓ IRODALOM 2 (magyar nyelven)			A tantárgy kódja	LLM4013
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil Berszán István egyetemi tanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Berki Tímea				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	4	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	36	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					11
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					13
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					42
3.8. A félév összóraszama					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmilag vetítő, laptop, hangszórók	
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop, hangszórók	

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét.
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismerete
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT3	Információforrásokat használ.

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

CP2, CP3 CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja az irodalomtudományi, irodalomelméleti ismereteket. (1)	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. (1)
CP3, CP12, CP18, CP24, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	2A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait. (4))	2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban. (4)
CP2, CP3, CP12, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	3. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez. (9)	3A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemmez. (9)
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait. (11)	4. A hallgató megfelelően tájékozódik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra. (11)

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1.A hallgató ismeri az ökológiai válság és az antropocén összefüggéseit.
2. A hallgató ismeri az ökokritikai álláspontokat.
3. A hallgató ismeri az antropocentrikus és ökocentrikus beállítódás törekény egyensúlyának elméleteit,
4. A hallgató ismeri a környezetetika alapvető irányait, illetve az irodalom és az irodalomtudomány lehetőségeit a környezeti problémák megoldásában.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató képes felismerni az irodalom ökoszférával való szoros kapcsolatát, igénybe venni az irodalmi írás és olvasás segítségét a környezettel teremtett kapcsolat tanulmányában és újratanulásában.
2. A hallgató képes követni a nem emberi életformák és formációk ritmusait.
3. A hallgató képes a fenti ismeretek és képességek alkalmazásával önállóan dolgozni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. A komparatív stúdiumok egy új paradigmája: az ökokritika	Problémafelvetés és az irodalomolvasó hallgatók problémaérzékenységének felkeltése	

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

2. Objektivizmus és konstruktivizmus egyensúlya az ökokritikában		
3. Cyborg-elmélet (Donna Haraway) és kikényszerített konstrukcionizmus (Katherine Hyles)	Fogalomtisztázó magyarázat, illetve a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív olvasástechnikai alkalmazása. A hallgatóknak menet közben ellenőrizniük kell a tanári olvasat megfelelését a demonstrált irodalomtudományi beszédmódnak, illetve az olvasott irodalmi szövegnek.	
4. A természet mint autonóm hatalom, illetve aktív cselekvő és mint kulturális konstrukció (Christa Grewe Volpp)		
5. Ökológia és ökokritika (Greg Garrard)		
6. Strukturális metaforák az ökokritikai diskurzusban		
7. Ökokritikai álláspontok 1: bőségszarú-elv, környezettudatosság, mélyökológia		
8. Ökológiai álláspontok 2: ökofeminizmus, szociális ökológia, heideggeri filozófia		
9. „Mégis csak föld van itt alul, mindenek ellenére föld” (Nemes Nagy Ágnes költészetének ökokritikai olvasata)		
10. Kapcsolatteremtési kísérletek a nem-emberi környezettel és irodalmi figyelemgyakorlatok		
11. József Attila <i>A Dunánál</i> c. versének ökokritikai olvasata		
12. A környezetetika problémái (Thomas Claviez)		
13. A Másik reprezentációi: a fenséges módosított fogalma és a „lenni hagyni”		
14. Terepkönyv és ökológia		

Könyvészet:

Greg Garrard: *Ecocriticism. The New Critical Idiom*. Routledge, London – New York, 2004.

Timothy Clark: *The Cambridge Introduction to Literature and the Environment*. Cambridge University Press, New York, 2011.

Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in literary and cultural studies: defining the subject of ecocriticism – an introduction*. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 9-24.

Louise Westling: *Literature, the environment, and the question of the posthuman*. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 25-48.

Hubert Zapf: The state of ecocriticism and the function of literature as cultural ecology. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 49-70.

Christa Grewe-Volpp: Nature “out there” and as “a social player”: some basic consequences for a literary ecocritical analysis. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 71-86.

Thomas Claviez: Ecology as moral stand(s): environmental ethics, Western moral philosophy, and the problem of the Other. In ed. Catrin Gersdorf and Sylvia Mayer: *Nature in Literary and Cultural Studies. Transatlantic Conversations on Ecocriticism*. Rodopi, Amsterdam – New York, 2006. 435-454.

Berszán István: „Mégiscsak föld van itt alul, mindenek ellenére föld”. *Alföld*, 2017/11. 81–97.

Berszán István: Műfaji dimenziók versus irodalmi kísérletek. A pásztorköltészet műfaji vetületei az ökokritikában. In szerk. Szávai Dorottya és Z. Varga Zoltán: *Műfaj és komparatiztika. A műfajfogalom esélyei és kihívásai az ezredfordulón*. Gondolat, Budapest, 2017. 436–450.

Ajánlott irodalom:

Robin Eckersley: Az ökokentrikus gondolkodás magyarázata és védelme. In szerk. Scheiring Gábor, Jávor Benedek: *Oikosz és Polisz. Zöld politikai szöveggyűjtemény*, L'Harmattan, Bp. 2009. 298–330.

Holmes Rolston III: A környezeti etika időszerű kérdései. In szerk. Lányi András, Jávor Benedek: *Környezet és etika. Szöveggyűjtemény*. L'Harmattan, Bp. 2005. 85–111.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1-2. Ökokritika és irodalomtudomány. Bevezetés Robert Kern, <i>Betűk a Jupiteren</i> , http://www.epa.hu/01300/01348/00038/05_08_12.html és http://aszem.info/2017/05/oko-fogalomtar/	Magyarázat, fogalomhasználat tudatosítása, szakmai érvelés, vita gyakorlása	
3. Interdiszciplinaritás és táj – Petőfi Sándor, <i>A Tisza</i> Hódossy Annamária, Az ökokritika interdiszciplináris retorikája és <i>A Tisza</i> újraolvasása, http://acta.bibl.u-szeged.hu/56997/1/hist_litt_hung_033_ujfolyam_003_111-132.pdf	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
4. Táj-kép-festés. Arthur Rimbaud (<i>Tengeri táj, Alvó a völgyben, Emlék</i>), Paul Verlaine (<i>A kürt szava az erdő felé csap</i>)	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	

Fogarasi György, <i>A „festői”: tájleírás és tájkertészet a 18. században</i> http://aszem.info/2018/12/a-festoi-tajleiras-es-tajkertesz-a-18-szazadban/ Ajánlott: Labádi Gergely: <i>A természet könyvét olvasni. A megértés metaforái a 18–19. század fordulóján. *Korall *(12), 43. szám, 82–106. (2011)</i>		
5. Táj kultúra Bebits Mihály, <i>Tó a hegyek között</i> Fekete Albert – Jámbor Imre, <i>Nemesi szellemiség és tájkultúra a 17-19. században Erdélyben</i> , http://www.transsylvania.ro/tnjournal/hu/article/306 W. J. T. Mitchell, <i>Imperial Landscape</i>	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
6. Fănuș Neagu, <i>Vízkereső</i> – önálló értelmezésre	Szoros olvasás, önálló szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása	
7. Oravecz Imre, <i>Téli erdő, Télutó, Erdő 1-4., Tűz, Reggel</i> = O.I., <i>A megfelelő nap</i> Szerb Antal, <i>Természet vagy táj</i> , http://epa.oszk.hu/00000/00022/00657/21067.htm	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
8. Nemes Nagy Ágnes, <i>Tanulni kell, Között, Paradicsomkert</i> Berszán István, „Mégiscsak föld van itt alul, mindenek ellenére föld”, <i>Alföld</i> , 2017/11. 81–97.	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
9. Kafka Margit, <i>Az asszony ügye</i> Olga Tokarczuk, <i>Hajtsd ekédet a holtak csontjain át</i> – önálló értelmezésre Val Plumwood, <i>Feminizmus és ökofeminizmus</i> . https://ligetmuhely.com/liget/feminizmus-okofeminizmus/	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
10. Kőrösi Zoltán, <i>Tavaszi</i> – önálló értelmezésre	Szoros olvasás, önálló szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
11. Poszthumanizmus I. Mészöly Miklós, <i>Jelentés öt egérről</i> , Csutak Zoltán, <i>Két egér</i>	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	

Rosi Braidotti, <i>A posztumán tudományok felé</i> = Helikon 2018/4, 435–451. Online: https://epa.oszk.hu/03500/03580/00012/pdf/EPA03580_helikon_2018_4_435-451.pdf		
12. Ököltészet: <i>A ránk bízott kert</i> . Ököltészet – világirodalmi antológia, Prae, 2021.	Szoros olvasás, önálló és csoportos szövegértelmezés, a szakmai érvelés gyakorlása, vita	
13-14. Az építés katarzisa – kortárs gyakorlatok: <i>HelloWood</i> ; <i>Arts</i> , <i>Rediscovery</i> , <i>Traditional</i> , <i>Eclectic</i> , <i>Contemporary</i> http://epiteszforum.hu/a-taj-emlekezete-es-az-okokritikai-irodalom-hatarjelensegei	Szakmai érvelés, vita, esettanulmány	
Könyvészet: lásd a szemináriumi tematikánál		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Írásbeli vizsga. A benyújtott írásbeli dolgozatok esetén (beleértve a zárthelyi írásbeli vizsgadolgozatot is) az értékelő ellenőrizheti, hogy a leírtak a hallgató szakmai jártasságáról tanúskodnak-e. A hallgatónak pedig joga van megvédeni a benyújtott írásbeli dolgozatát. Felkészülés közben az AI etikus használata megengedett, de a mesterséges intelligencia semmilyen formában nem helyettesítheti a hallgatótól elvárt szakmai készségeket: 1. a bölcsészhallgatónak meg kell tanulnia önállóan olvasni és feldolgozni az	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció		
	Az írásbeli vizsgadolgozat szövegszerkezése		

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

		irodalmi és szakirodalmi forrásokat, 2. valamint az igényes nyelvhasználatot szóban és írásban egyaránt, mind az anyanyelv, mind a szaknyelv tekintetében.	
9.5 Szeminárium/ Labor	Kreativitás, értelmező és kombinációs képesség: hogyan tudja a hallgató a műveltségét és az invencióját az elemzésben kamatoztatni.	Kötelező olvasmányokat és szakirodalmakat ellenőrző ZH + szóbeli vizsgabeszélgetés a szakirodalom alapján;	50%
		szemináriumi jelenlét és aktivitás + önálló értelmezések és másodolvasatok egyéni és közös megvitatása + félévzáró közös beszélgetés A mesterséges intelligencia használatának feltüntetése kötelező! Az egyáltalán nem helyettesítheti a szakirodalmi tájékozódást, az önálló kérdésfelvetést, értelmezői munkát. Az értelmezések megszerkesztése, filológiai pontossága és adekvát nyelvhasználata kötelező!	
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• A kötelező szakirodalom elolvasása • Önálló kérdésfelvetés órán és az egyéni értelmezői munkában • Az alapfogalmak helyes értelmezése • Helyes nyelvhasználat, filológiai pontosság • Jelenlét a szemináriumon (2 hiányzás megengedett) • 2 önálló értelmezés (2x5 oldal)			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Kitöltés időpontja:
2026. 04. 08.

Berszán István

Berki Tímea

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

BERSZAN ISTVAN
2026.04.22 14:23
Aprob acest document

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása